

Szarka Anna

A kabakosok termesztéstechnológiája

A követelménymodul megnevezése:

Zöldségtermesztés

A követelménymodul száma: 2230-06 A tartalomazonosító száma és célcsoportja: SzT-010-50

A KABAKOSOK TERMESZTÉSTECHNOLÓGIÁJA

ESETFELVETÉS

Vajon tisztában vagyunk-e, hogy milyen hasznos élettani hatásokkal bírnak a kabakos zöldségféléink!

Tudjuk-e, hogy a dinnye nem gyümölcs?

Milyen széles piaci kínálat létezik tökfélékből?

Fogyaszt-e ön elegendőt ezekből?

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

Az ide tartozó növények közös tulajdonsága a **nagy hőigény** és **fagyérzékenység**. Általában egyéves, döntően trópusi **kúszónövények** tartoznak ide. Öttagú virágaik szinte mindig **egyivarúak**, pártájuk általában forrt, a porzók teljesen szabadok. Az összenőtt három termőlevélből **sajátos bogyótermés**, a **kabak** képződik, amelynek tömege a néhány grammtól a több tíz kilóig változhat.

A legfontosabb kabakos zöldségfélék a magyar zöldségtermesztésben, a következők:

- uborka
- görögdinnye
- sárgadinnye
- cukkini
- patisszon
- spárgatök
- laskatök
- sütőtök

UBORKA

Magyarországon egyik legkedveltebb zöldségnövényünk. Igen változatos formában fogyasztható, frissen tavaszi és nyári szezonban, illetve télen feldolgozott formájában hűtve és konzervként. Táplálkozási jelentőségét nem a tápértéke, hanem kitűnő étrendi hatása adja. A termés magas víztartalmú, jelentős mennyiségű kálium és C-vitamin forrás. Főbb termesztési körzetei: Győr–Moson–Sopron, Bács–Kiskun, Szabolcs–Szatmár–Bereg, Pest és Békés megye.

1. ábra. Uborka¹

Igéneyei:

Származási helyéből adódóan az egyik **leghőigényesebb** növényünk. **Optimális** fejlődéséhez **25 °C**-ot igényel. A **fény** iránt **közepesen** igényes, ezért télen is hajtatható. Az uborka **vízpazarló növény**. Gyökérzete nem hatol mélyre, ezért rendszeres öntözést igényel. Fontos az uborka számára a levegő páratartalma is. Magas **60–80% relatív páratartalmat** igényel a jó termés eléréséhez. A termesztéséhez a **középkötött** humuszban gazdag **semleges ph**-értékű talaj a megfelelő.

Fajtái:

Nagyon változatos fajtái vannak, csoportosításuk történhet minőségi tulajdonságaik, időzítésük szempontjából, de virágzási habitusuk, felhasználásuk alapján, termesztési módjuk szerint, termésképzésük szerint is.

Mi a felhasználási szempont szerint nézzük meg a legjelentősebb fajtákat:

Konzervipari felhasználás:

Kecskeméti csemege, Kecskeméti livmé, Express F₁, Barbara F₁, stb.,

Salátauborkák:

Flóra félhosszú F₁, Budai félhosszú F₁, stb.

¹ <http://rakosline.hu/cikk/Novenyvedoszerrel-mergezett-uborka-a-CBA-ban-2010-11-11>

Kígyó típusú: Corona, Dalibor, Ritmo

Termesztése:

A szabadföldi termesztésnek ma Magyarországon háromféle változatát különböztetjük meg.

- **Extenzív szántóföldi termesztés:** Célja a konzervipari berakó uborka előállítás. Nem rendszeres az öntözés és a fejtrágyázás. A termésátlag alacsony 6–8t/ha.
- **Intenzív síkművelésű termesztés:** Kisebb területeken folyik a termesztés. Nagy adagú szerves trágyázás, rendszeres öntözés és fejtrágyázás jellemzi. Magas hozamokat érnek el, 30–40t/ha.
- **Támrendszeres termesztési mód:** Rendszeres az öntözés és a fejtrágyázás. Nagy terméshozamok jellemzik. 80–120t/ha.

Szaporítás:

Kétféle szaporítási módja van az egyik a **palántázás** a másik az **állandó helyre vetés**.

A palántázást a **koraiság fokozása** érdekében a szabadföldi salátauborka termesztésben érdemes alkalmazni. A palántanevelést fűtött termesztő berendezésben tápkockába vetéssel végezzük, időtartama 4–5 hét, kiültetés előtt edzeni kell a palántákat. A palántázást május közepén érdemes elvégezni.

Az állandóhelyre vetés időpontja április közepétől május elejéig tart.

Ápolási munkák:

Fontos a megfelelő elővetemény megválasztása. A **vegyszerekre érzékeny** az uborka ezért általában vetés előtt vagy ültetés előtt szokták a vegyszeres gyomirtást alkalmazni. Ezután fontos a **mechanikai gyomirtás**. Az öntözés **gyakran** és **kis vízádagokkal** történjen.

Növényvédelem:

Vírusos betegségei közül legfontosabb az **uborka-mozaik vírus**. A levéltetvek ellen kell védekezni, mert a fertőzést ők terjesztik. *Baktériumos betegsége* a **baktériumos szögletes levélfoltosság**. Védekezés ellene a vetőmagcsávázásával és réztartalmú szerekkel valósulhat meg. *Gombás betegségei* a peronoszpóra és a **szklerotíniás rothadás** és **fonnyadás**. Ezek ellen szintén réztartalmú szerek a jók. Állati *kártevői* a talajlakó kártevők, **drótférges**, **cserebogárpajor**. Ellenük talajfertőtlenítéssel védekezünk. Az **üvegházi molytetű** elsősorban termesztő berendezésekben károsít, ilyenkor **biológiai védekezésként** fürkészdarázsakat telepíthetünk a termesztőberendezésbe. A **takácsatka** és a **levéltetvek** ellen a megfelelő rovarirtó szert választjuk ki.

Betakarítás:

A szedés gyakorlatilag csak **kézzel** végezhető több ütemben. Az uborkát a piaci érettség állapotában szedjük a felhasználás módjától függően különböző méretekben.

Kategóriái:

- 3–6cm hosszú–csemege
- 6–9cm hosszú–berakó
- 9–12cm hosszú–vizes
- 12–15cm hosszú kovászolni való
- 15cm felett salátauborka

Hajtatás:

Fűtés nélküli fóliasátorban legelterjedtebb a hajtatása: saláta, retek, karalábé után április közepétől végéig szokták kiültetni. **Fűtött fóliasátorba** március végén, április elején ültessük. Gyakran alkalmazzuk a bakhátas, vagy két bakhátas módszert. Minden esetben a terület előkészítését az előző növényi részek letakarításával kezdjük, csak ez után juttatjuk ki a szerveztrágyát, amit ásógéppel dolgozunk a talajba. Leggyakrabban tápkockás palántát nevelünk, mert az uborka nem bírja az átültetést. Magvetéstől számított 5–7 héten belül kész palántákat kapunk. Kiültetés előtt eddük a palántákat, főként, ha fűtetlen fóliasátorba kerülnek.

Ápolási munkák közül legfontosabb a hőmérséklet szabályozása: fűtés (16°C alá nem süllyedhet az éjszakai hőmérséklet), szellőztetés. Öntözéssel biztosítjuk a vízigény kielégítését és a 60–80%-os relatív páratartalom biztosítását. Az uborka metszésével biztosítjuk a vegetatív és a generatív egyensúly fenntartását. A szedés kezdete, a fajtára jellemző méret elérése, ezután hetente 2–3 alkalommal ismételjük.

Növényházi hajtatás: csak akkor jövedelmező, ha olcsó termálenergia, vagy gázenergia áll rendelkezésünkre.

GÖRÖGDINNYE

Rendkívül erős, fejlett gyökérrendszerű növény. Fajtától függően a hajtások 1–3 méterre nőhetnek meg. Egy növényen hím- és nővirágok vagy hímnős és hím virágok fejlődnek. Beporzásukat rovarok végzik. A termés változatos alakú és tömegű. Elsősorban kitűnő íze és cukortartalma miatt kedveljük, mert a benne lévő vitaminok nem jelentősek. **Víz tartalma 90–95%**, így fogyasztása jó vesetisztító.

2. ábra Görögdinnye²

Igényei:

Melegigényes növény, lehülésre, fagyra érzékeny. **Fényigénye nagy** főleg a virágzás és terméskötődés időszakában. **Vízigénye nagy**, de fejlett gyökérzete miatt a talajban lévő vizet jól hasznosítja, ezért nálunk nem öntözik. A közép-kötött humuszban gazdag talajokat kedveli. A tápanyagok közül elsősorban a **káliumot igényli**.

Fajtái:

Ma már hazánkban is több fajtából válogathatunk, íme, néhány: Charlstone, Gömbfutó, Sugar baby, Sárgahúsú szentesi, Hevesi, Csányi

Termesztése:

Palántáról és **helyrevetéssel** is szaporítható. A palántázás ideje május közepe. Palántaneveléshez az előcsíráztatott magot április elején kell tápkockákba vetni. A helyrevetés ideje április második fele, május eleje. Amikor a talaj felső 5cm-es rétegében a talaj hőmérséklete elérte a 13–15 °C-ot.

Ápolási munkák:

Legfontosabb ápolási munkája a **rendszeres gyomirtás**, egy tenyészidőszak alatt 3–5 alkalommal. Nagy szárazság esetén **három alkalommal, nagy vízádaggal** öntözünk. Alaptrágyaként a **szerves trágyát meghálálja** de, fejtrágyázásra is szükség van az indák képződésekor és a virágzás és terméskötés idején. Nagyon fontos a görögdinnyénél a tökéletes beporzás biztosítása, ha szükséges **házi méhek kihelyezésével**.

Növényvédelem:

² http://okoriegesszeg.shp.hu/hpc/web.php?a=okoriegesszeg&o=gorogdinnye_pbMc 2010–11–11

Vírusos betegségei közül legfontosabb a **görögdinnye-mozaikbetegsége**. Védekezés a levéltetvek irtása és a helyes növényi sorrend betartása. *Gombás betegségei* a **Fuzáriumos és verticillumos tőhervadás és kolletotrichumos termésfoltosság**. Vetőmagcsávázással és talajfertőtlenítéssel védekezünk ellenük. A **lisztharmat** elleni védekezést kéntartalmú fungicidekkel végezzük. Legfontosabb állati *kártevő* a **takácsatka**, ami ellen atkaölőkkel védekezünk.

Betakarítás:

A virágok megtermékenyítésétől számított 30–35 napon érnek be a termések. Az érésnek kívülről érzékelhető bélyegei is vannak. A dinnye, kopogtatásra mélyebb kongó hangot ad. A héjszíne sötétebb és fényesebb. A termés talajjal érintkező része elsárgul. A termés melletti kacs elszárad. A szedést kora reggeli órákban érdemes elvégezni, mert a felmelegedetten leszedett dinnye kevésbé jól tárolható.

SÁRGADINNYE

Termesztése Európában jellemző, termőfelülete egynegyede a görögdinnyéének. Nagy cukortartalmú zöldségféle, jelentős B₁, B₂, és C- vitamint tartalmaz. Ugyan úgy vesetisztító hatású, mint a görögdinnye.

Erős hajtásrendszert fejlesztő, erősen bordázott szárú növény. Gyökérzete mélyen hatol a talajba. Levelei kerek. A virágok egy- vagy kétlakiak, három ivartípusúak: hím, nő, hímnős, beporzásukat méhek és más rovarok végzik.

3. ábra. Sárgadinnye³

Fajták:

Igen gazdag fajtaválasztékkal rendelkezünk, ezeket a termés nagysága, a termés felületének tagoltsága (gerezdes, paraléces, ráncos) és a hús színe alapján szoktuk csoportosítani.

³ http://buvosszakacs.blog.hu/2009/06/21/sargadinnye_1 2010-11-11

Fontosabb fajták a termesztésben: Javított Zentai, Ezüst Ananász, Homok kincse F₁, Tetényi csereshéjú, Magyar kincs, Muskotály, Hógolyó

Igénye:

Hőigényes zöldségféle, hidegre, **fagyra érzékeny**. **Nagy fényigény** jellemzi, leginkább a virágzás és a terméskötődés idején. Borús időben késik a termés, a héj vastagabb lesz. Vízigénye fejlődési szakaszonként más és más, de nálunk nem öntözik ezért kevés az átlagtermés, öntözéssel jobb eredményeket érhetnénk el. Legjobban a humuszban gazdag, közép-kötött talajokat kedveli, de lazább talajokon hamarabb érik. Nagy tápanyagigényű azon belül is káliumigény jellemzi.

Termesztése:

Fontos, hogy 4–5 évig ne kerüljön önmaga után ugyanarra a helyre. Elterjedtebb a **palántanevelése**, de **helybevetéssel** is szaporítható. A vetési idő a termesztés módjához igazodva eltérő:

Talajvázas, perforált fóliatakarásos termesztésnél és a korai szabadföldi termesztésnél a : magvetési ideje március eleje, szabadföldi tömegtermesztésre pedig március végén, április elején vetjük a magot. Így a kiültetés ideje ennek függvényében április közepe és május közepe között változik.

A helybevetés felülete minimálisnak mondható, mert ezt akkor lehet elkezdni, amikor a talaj hőmérséklete eléri a 14°C–ot.

Ápolási munkák:

A legfontosabb ápolási munkája a **mechanikai gyomirtás**, ezt **3–4 alkalommal** elvégezve biztosíthatjuk a gyommentességet. A lombozat kifejlődése utána már csak gyomlálni lehet. **Öntözésre mindenképpen szükség van**: átlagosan csapadékos évben 2–3 alkalommal, száraz évben 3–4 alkalommal, 30–40mm vízzel öntözzünk.

Betakarítás:

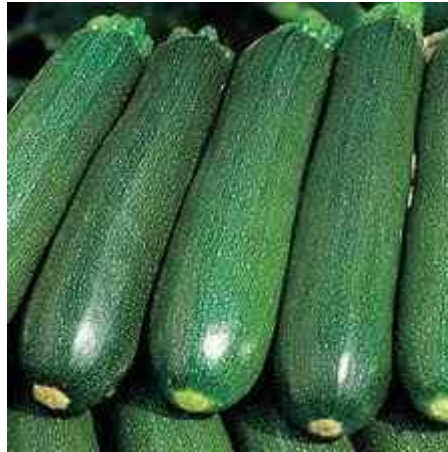
Fontos az optimális idő megválasztása (az íz és az illatanyagok kialakulása miatt), annak ellenére, hogy a sárgadinnye utóérő. Érettségének jele, ha a terméshéj világosabbá válik, a termés bibepont felőli része bepuhul, a termés illata hirtelen intenzívebb lesz. A legkorábbi fajták már június végén érnek, a legkésőbbiek pedig szeptemberben.

Növényvédelme:

A növényvédelme megegyezik a görögdinnyénél leírtakkal.

CUKKINI

Táplálkozási értékét a többi tökhöz képest kis szénhidrátartalma adja. A cukkini termése nehezen különböztethető meg a kokocella termésétől. A cukkini sötétebb zöld színű, a növény erőteljesebb növekedésű, szára erős szögletes, levélzete tüskés.

4. ábra. Cukkini⁴

Igénye:

Hőigénye hasonlít a közönséges spárgatök hőigényéhez. Hosszúnappalos és **intenzív megvilágítást** igényel, de gyenge árnyékot vagy szórt fényt is elvisel. **Vízigénye nagyobb**, mint a közönséges töké, ezért öntözés mellett termesztjük. Zsenge terméseket csak nagy vízigényének kielégítésekor várhatunk. Jó vízgazdálkodású, laza, morzsalékos szerkezetű területet válasszunk számára. **Tápanyagigénye nagy**, a felét alaptrágyaként (végezzünk fészektrágyázást: az ültetés előtt 2 héttel), másik felét fejtrágyaként juttassuk ki.

Fajták:

A kis termésméretre szelektált változata a courget (ejtsd: kurzset).

Termesztés:

Állandó helyrevetéssel és **palántáról** szaporíthatjuk. Szabad földre az állandó helyrevetését április végén végezzük fészekbe. A palántát nevelhetjük melegágyban vagy fólia alatt tápkockába vetve 2–3 magot április elején, 3 hét múlva ültethetjük ki a kész palántát.

Ápolási munkái:

Kelés idején öntözzük, 2–3 hetes korban elvégezzük a **tőszámbeállítást**, fészkenként 1 növényt hagyva.

⁴ <http://vitamin.dynanix.com/vitaminok-nyomelemek/cukkini.php> 2010-11-11

Betakarítás:

Virágzás után a töveket állandóan kísérjük figyelemmel, mert a megkötött termések rendkívül gyorsan fejlődnek. Meleg időben, ha a talaj nedvessége megfelelő 3–4 naponta szedhetjük. Szedés után osztályozzuk: 12–15 cm-es termést courgetként, 25–30cm-es termést cukkiniként értékesítjük.

Növényvédelem:

Kártevői az atka és a levéltetű, de nem okoznak komoly gondot.

PATISSZON

Közismert nevén csillagtök. Kis felületen termesztjük, de bővíti a tökfélék kínálatát. Névadója a csillag alakú kabakos termése, amely az érési szezon elején héjastól, majd később héj nélkül fogyasztható. Ismeretes hajtást nem fejlesztő és indás változata, szára hengeres, serteszőrös, levelei nagyok, serteszőrösök. Sok pektint tartalmaz, amely csökkenti a vér koleszterinszintjét. Rostjai kedvezően hatnak az emésztőrendszerre.

5. ábra. Patisszon⁵

Igénye:

Optimális hőigénye 25°C, gyökere sekélyebben helyezkedik el, ezért csak öntözéssel **termeszthető**. Kicsivel több tápanyagot igényel mint a többi tökféle, frissen trágyázott, jó kálium és nátrium ellátottságú talajt kíván.

A hazai termesztésben az Óvári fehér fajtája terjedt el.

Termesztés:

⁵ <http://kuthom.eu/gyogy/?p=726> 2010-11-11

Szaporítható **palántaneveléssel** és **helyvetéssel** is. Előbbi esetben a palántákat csak a májusi talaj menti fagyok után ültessük ki. A szabadföldi vetést április közepe táján kell kezdeni. Legjobb fészkekbe vetni, egy-egy fészkekbe 3-4 magot helyezünk.

Ápolási munkái:

A tenyészidő során a csillagtököt rendszeresen gyomirtani és öntözni kell.

Betakarítás:

Akkor szedhető, amikor a termések elérik a fajtára jellemző méretet, általában a 3-12cm-es terméseket szedjük, 3-4 naponként.

Növényvédelem:

Nyáron a lisztharmat, esetleg nagymértékű levéltetű-fertőzés okozhat gondot.

SPÁRGATÖK

Ismertebb nevén főzőtök. Főzelék készítésére szinte egész évben felhasználható. A hűtőipar is jelentős mennyiséget vásárol fel belőle. Táplálkozási értéke nem különösen nagy; értékessé a C- és A-vitamin, valamint a szénhidrát tartalma teszi.

Levelei nagyok, karéjosak és gyakran márványozottak. Virágai váltivarúak, egylakiak. Termése megnyúlt hengeres, fiatalon fehér vagy vaj sárga, éretten pedig sárga színű.

6. ábra Spárgatök⁶

⁶ http://www.vegetables.site11.com/index_elemei/KabakosokReszletes.htm 2010-11-11

Igénye:

Melegigényes növény: hőoptimuma 25 ± 7 °C, vízigénye közepes, öntözés nélkül is termesztethető, szereti a kalciumban gazdag területeket.

Fajták:

Két típusát különböztetjük meg. Vannak indás (Vecsési indás) és indátlan (Indátlan fehér és Alba) változatú fajtái. Az indátlan vagy guggon ülő fajták a kedveltebbek. Hajtatásra az Alba vagy az Indátlan fehér fajtákat használjuk.

Kokocella: Termése zöld színű, sárga csíkozású, 90 cm hosszúságot is elérheti. Húsa sárga, korán érő, rövid tenyészidejű.

Termesztés:

Szaporítása történhet állandóhelyre vetéssel, vagy palántaneveléssel. A magvetés optimális ideje állandóhelyre március vége, április eleje. 4–6 db magot vetünk egy fészekbe.

A palántaneveléssel koraiságot érhetünk el, a 4–5 hét alatt megnevelt tápkockás palántát már április végén, május elején kitudjuk ültetni.

Fűtés nélküli fólia alatti hajtatás

A magvetést tápkockákba végezzük (március első dekádja) és 5–6 hetes palántanevelés után ültetjük ki a növényt a fóliasátorba, április 10–15. között.

Betakarítás:

Szedése akkor kezdődik, amikor a termései elérik a gazdaságilag érett állapotot. A szedés új virágok, termések képzésére serkentik a növényt. Az indás Spárgatök szedése egy-két héttel később kezdődik.

Növényvédelem:

A növényvédelem a következő károsítókra terjedjen ki: **botritiszes** virágfertőzés, **lisztharmat**, **levéltetű**, **takácsatka**.

LASKATÖK

Termése kicsit megnyúlt, szabályos kabak, héja fehér-zöld rajzolatokkal szabálytalanul márványozott. Akkor fogyasztható, ha héja kemény. Főzés közben „csíkokra” esik szét, innen ered népi elnevezése is: Isten gyalulta tök.

Viszonylag magas cukortartalmú, hosszú ideig tárolható tökféle. Csak főzeléket készítésre alkalmas.

7. ábra. Laskatök⁷

Hazai nemesítésű fajtája a Téli zöld.

Termesztése:

Magvetése csak állandó helyre vetéssel történik, mert télen használjuk majd föl. Fészkekbe vetjük április végétől május végéig.

Ápolási munkái:

Kizárólag gyomirtásból áll az ápolása.

Betakarítása:

Szedésére akkor kerül sor, amikor a fagy már lombozatát megcsípte.

SÜTŐTÖK

Hatalmas gyökérzetével képes 8–10 m³ talajt is behálózni, s belőle a vizet, tápanyagot „kiszívni”. Indái hosszúak, elfekvőek és akár a 6–8 m hosszúságot is elérhetik. Öt karéjos, szőrözött levelei vannak. Termése változatos színű a világossárgától narancsvörösre előfordul, alakja hosszúkás, gömb v. lapított.

Tápértéke nagyobb, mint a spárgatöké és jóval táplálóbb is. Különösen sok benne a karotin (A-vitamin), szénhidrát tartalma pedig megközelíti a burgonyáét. Bébiételek, üdítőitalok fontos alapanyaga.

⁷ http://www.vegetables.site11.com/index_elemei/KabakosokReszletes.htm 2010-11-11

8. ábra. Sütőtök⁸

Igénye:

Melegigényes növény, hűvös, borús nyarakon vontatott a fejlődése és késő ősze tolődhat a termésérés. A zöld hajtások és levelek fagyérzékenyek. Közepes fényigényű. Kevesebb alkalommal, de nagyobb vízmennyiséggel hatásosabb az öntözése, mint a gyakori, úgynevezett frissítő vízutánpótlással.

Fajták:

Hazánkban a Nagydobosi, a Kiszombori, az Óvári hengeres, és az Orange (sonkatök) fajtákat termesztjük.

Termesztés:

Állandó helyre akkor vessünk, ha a talaj felső 5–10 cm-es rétege elérte legalább a 12–14 °C -ot. Általában április 25 és május 10. közötti időszakban várható fészkes vetése. Egy fészkekbe akár 3–4 magot is vethetünk.

Ápolási munkái:

2–3 alkalommal végezzünk gépi gyomirtást (kultivátor, rotációs kapa) és a tőközüket pedig kézi kapával gyomtalanítjuk, ezután levélzete összesző, így akár bioterméket is előállíthatunk.

Betakarítás:

Miután megcsípte a dér kocsánnyal együtt szedjük le termését.

⁸http://biobarlang.hu/spl/687654/Gersondietahoz_valogatott_Bio_Zoldseg_gyumolcs 2010–11–11

Növényvédelem:

Általában nem fordulnak elő betegségei, kártevők nem gyötrik, így vegyszeres védelemre nincs szüksége.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. feladat: Az Interneten keressen különböző zöldségvetőmag termesztő cégeket, és gyűjtsön ki az általuk forgalomba hozott hajtatási uborka fajtákból párat!
2. feladat: A kijelölt fóliasátorban végezze el az uborka ápolási munkáit! A uborka metszését, öntözését, gyomtalanítását! Állapítsa meg, hogy van-e fóliasátorban szedésre alkalmas uborka!
3. feladat: Keresse meg a világhálón Magyarország leghíresebb görögdinnye és sárgadinnye termesztő körzeteit!
4. feladat: Látogasson ki településén lévő zöldségpiacra és figyelje meg milyen a tökfélék állnak a vásárlók rendelkezésére, az adott időpontban! Megtalálhatók-e maradéktalanul azok, amikről tanultunk? Megfigyelését vesse össze csoportjában lévő más településen élő társaiéval!

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat: Ismertesse a legfontosabb magyar termesztésben előforduló kabakos zöldségféléket!

2. feladat: Sorolja fel milyen méret kategóriákat ismer a betakarított uborkánál!

3. feladat: Egészítse ki az alábbi szöveget!

A termés változatos _____ és tömegű. Elsősorban kitűnő íze és _____ miatt kedveljük, mert a benne lévő vitaminok nem jelentősek. **Víz tartalma** _____. Így fogyasztása jó vesetisztító.

4. feladat: Soroljon fel 5db termesztésben lévő sárgadinnye fajtát!

5. feladat: Kis termésméretre szelektálva, szedés után milyen cukkini osztályokat különböztetünk meg?

6. feladat: Pótolja a hiányzó szövegrészeket!

A patisszon közismert nevén _____. Kis felületen termesztjük, bővíti a tökfélék kínálatát. Névadója a _____ alakú _____ termése, amely az érési szezon elején héjastól, majd később héj nélkül fogyasztható. Ismeretes hajtást nem fejlesztő és indás változata, szára hengeres, _____, levelei nagyok, serteszőrösek. Sok pektint tartalmaz, amely csökkenti a vér koleszterinszintjét. Rostjai kedvezően hatnak az _____.

7. feladat: Írja le a spárgatök legfontosabb felhasználási területét, formáját!

8. feladat: Írja le a sütők táplálkozási jelentőségét!

MUNKANYELV

MEGOLDÁSOK

1. feladat:

- uborka
- görögdinnye
- sárgadinnye
- cukkini
- patisszon
- spárgatök
- laskatök
- sütőtök

2. feladat:

- 3-6cm hosszú-csemege
- 6-9cm hosszú-berakó
- 9-12cm hosszú-vizes
- 12-15cm hosszú kovászolni való
- 15cm felett salátauborka

3. feladat:

A termés változatos alakú és tömegű. Elsősorban kitűnő íze és cukortartalma miatt kedveljük, mert a benne lévő vitaminok nem jelentősek. **Víz tartalma 90-95%**. így fogyasztása jó vesetisztító.

4. feladat:

Fontosabb fajták a termesztésben: Javított Zentai, Ezüst Ananász, Homok kincse F₁, Tetényi cseres héjú, Magyar kincs, Muskotály, Hógolyó (más itt nem szereplő helyes válaszok is elfogadhatók)

5. feladat:

- 12-15 cm-es termést courgetként,
- 25-30cm-es termést cukkiniként értékesítjük.

6. feladat:

A patisszon közismert nevén csillagtök. Kis felületen termesztjük, bővíti a tökfélék kínálatát. Névadója a csillag alakú kabakos termése, amely az érési szezon elején héjastól, majd később héj nélkül fogyasztható. Ismeretes hajtást nem fejlesztő és indás változata, szára hengeres, serteszőrés, levelei nagyok, serteszőrösök. Sok pektint tartalmaz, amely csökkenti a vér koleszterinszintjét. Rostjai kedvezően hatnak az emésztőrendszerre

7. feladat:

Főzelék készítésére szinte egész évben felhasználható. A hűtőipar is jelentős mennyiséget vásárol fel belőle.

8. feladat:

Tápértéke nagyobb, mint a spárgatöké és jóval táplálóbb is. Különösen sok benne a karotin (A-vitamin), szénhidrát tartalma pedig megközelíti a burgonyáét.

MUNKANYELV

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM:

Dr. Géczi László- Piacos zöldségtermesztés Szaktudás Kiadó Ház Zrt. Bp., 2003

Zöldségtermesztés II.- Dr. Füstös Zsuzsanna, Dr. Hodossi Sándor, Dr. Kovács András, FVM Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási Intézet, Bp, 1997.

Nagy József – Dinnye, uborka, tök, Mezőgazdasági Szaktudás Kiadó, Bp. 2000.

AJÁNLOTT IRODALOM

Filiusné dr. Nadbán Terézia- Zöldségtermesztés, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Bp. 2010.

A(z) 2230-06 modul 010-es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
31 622 01 0010 31 03	Szőlőtermesztő
54 621 04 0010 54 01	Kertész és növényvédelmi technikus

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

14 óra

MUNKANYELV

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató